СКАНДАЛНАТА ХРОНИКА НА 2005 ГОДИНА

Публикуван на: 10-01-2006
Източник: БТА

Новините през миналата 2005 година ясно показаха, че даже най-просперiращите държави в света не са застраховани от политически сътресения. В Европейския съюз излезе наяве отдавна събиралото се разочарование от европейската интеграция и се изостриха националистическите настроения. В САЩ имаше няколко големи и шумни скандали с участието на висши длъжностни лица. Проблемите засегнаха и Азия, където основният нарушител на спокойствието стана Иран.
2005 година накара лидерите на страните от Стария свят сериозно да се замислят за дългосрочните перспективи в политиките си. Концептуалната идея за обединена Европа се сблъска с решителната съпротива на самите европейци.
Французите и холандците, които са граждани на едни от страните- основателки на Европейския съюз, гласуваха против Европейската конституция и по този начин на практика блокираха нейното приемане.
Много други страни-членки на ЕС, включително и традиционно "евроскептичната" Великобритания, отложиха референдумите за Европейска конституция,
без да определят срок в който те да бъдат проведени.
По-късно нарастването на националистическите настроения в европейските страни беше демонстрирано от масовите улични безредици във Франция. Те
поставиха под съмнение концепцията за мултикултурност, заложена в основата на европейската интеграция.
Погромите с участието на френски мюсюлмани, като че ли направиха така, че преговорите за влизане на Турция в Европейския съюз да изглеждат безнадеждни. Особено като се има предвид лошото започване на тези преговори - Австрия едва в последния момент се отказа от предложението си да предостави на Турция статут на привелигирован партньор, а не пълноправно членство в ЕС.
Основната международна организация ООН, чиито авторитет беше силно накърнен по време на самоволното нахлуване на САЩ в Ирак, също трябваше да преживее нова и още по-голяма криза. Корупционният скандал около иракската програма "Петрол срещу храни" предизвика дискусии за необходимостта от радикални реформи в ООН. Комисията, която разследваше злоупотребите при продажбата на петролни продукти в Ирак по време на управлението на Саддам Хюсеин, публикува заключителният си доклад отнел й около година и половина работа. През това време наяве излязоха много неприятни подробности за нелегални сделки с тоталитарната иракска власт. Бившият ръководител на програмата "Петрол срещу храни" беше обвинен във взимане на подкупи. Друг високопоставен чиновник на ООН и сътрудник в отдел доставки в тази организация

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

Александър Яковлев беше арестуван. В заключение докладът определи тази програма като "сделка с дявола".
2005 година беше и годината за създаване на демократични институции в Ирак. Иракските граждани одобриха конституцията, избраха ново преходно
правителство и два пъти гласуваха за парламент - първият път временен, а след това и постоянен. Въпреки, че все още не е завършило напълно преброяването от последното гласуване за парламент, стана ясно, че в Ирак на власт ще бъдат шиитите и кюрдите. Именно техните етнически групи населяват съответно южните и северните райони на страната, които са най-богати на нефт. Този факт кара мнозина да се съмняват в способността на Ирак да действа като единна държава в бъдеще. Най-много от разпадане на страната се страхуват сунитите, които държаха властта при управлението на Саддам Хюсеин.
Именно те постоянно предупреждаваха за заплахата от федерализъм по време на изработването на проекта за иракска конституция.
САЩ също не останаха по-назад. В края на миналата година Вашингтон за малко да остане без един от важните си закони, който значително разшири
пълномощията на правозащитните органи след 11 септември 2001 година.
Гласуването в Конгреса за продължаване срока на действие на така наречения "Патриотичен акт", който е основен законодателен инструмент в американската борба с тероризма, съвпадна със скандала за тайното следене на американски граждани. Вестник "Ню Йорк Таймс" разкри, че Агенцията за национална сигурност е подслушвала телефонни разговори и е проверявала кореспонденцията без разрешение от съда. Американският президент Джордж Буш не отрече тези действия, като ги оправда с аргумента, че те са нужни за националната сигурност.
За мнозина обясненията на Буш бяха неубедителни. Американският Сенат обвини президента в злоупотреба с правомощията и отказа да даде постоянен статут на "Патриотичен акт". В резултат законът получи временен статут до февруари тази година.
Мудно развиващата се криза около ядрената програма на Иран силно се изостри след като реформаторите загубиха на последните избори в страната. Новият президент Махмуд Ахмадинеджад обяви, че ще поднови работата по обогатяване на уран, като отклони инициативата на европейските страни, предлагащи икономическо сътрудничество в замяна на ограничаване на ядрените изследвания.
Международната агенция по атомна енергия /МААЕ/ прие резолюция, според която на Иран се забранява да обогатява уран, но в нея не бяха предвидени международни санкции. По искане на Русия от текста беше изключен и параграфа, предвиждащ предоставянето на въпроса за иранската ядрена програма за разглеждане от Съвета за сигурност на ООН.
Въпреки това никой не изключва възможността за силово решение на иранската криза. Администрацията в САЩ неведнъж подчерта, че разглежда всички възможности за развитие на събитията, въпреки че военна операция все още не е включена в дневния ред.
С аналогична позиция излезе и израелското правителство. В края на миналата година британският вестник "Сънди таймс" съобщи, че Израел вече е подготвил превантивен удар срещу Иран.
Президентът на САЩ посрещна Нова година с рейтинг близък до историческия минимум. Дългата война в Ирак, лошата подготовка на властите в кризата с разрушителния ураган "Катрина" и бързото повишаване на цените на бензина доведоха до рязък спад на популярността на Джордж Буш.
Под лозунга за борба с тероризма и гарантиране на националната сигурност много европейски

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

страни решиха да затегнат имиграционното си законодателство и да опростят процедурите за изселване на неблагонадеждни чужденци.
Показателно стана решението на министър-председателя на Великобритания Тони Блеър след серията от взривове в Лондон. Той се разпореди от страната да бъдат изселени всички, които одобряват или пропагандират терористични методи.
В британската столица, която неофициално получи наименованието Лондонистан, заради многото пристигащи от Изток, започнаха масови полицейски проверки и арести на имигранти. Основна цел на полицията станаха радикалните ислямисти.
Решителни мерки за борба с "проповедниците на терор" предприеха Франция, Италия, Холандия и Австрия. При тази ситуация мюсюлманските организации нямаше как да не отбележат нарастващите антислямиски настроения в европейските страни.
През 2005 година историческите претенции, запазили се още от времето на Втората Световна война, отново изостриха отношенията на Япония със съседните й страни. През април миналата година в Пекин се проведоха множество демонстрации. Десетки хиляди китайци преминаха по улиците с лозунга "Смърт на японските свине" и замеряха японската посолство с камъни. Всичко това беше предизвикано от издаването на нов японски учебник по история, в който се премълчават

престъпленията на японските императорски войски между 1930 - 1940 г.
През есента китайците получиха още един повод за възмущение. Японският министър-председател Коидзуми за пети път посети храма Ясукуни, който за Китай и Южна Корея е паметник на японския милитаризъм. В този случай нямаше демонстрации, но имаше дипломатически конфликти. В края на 2005 година китайските и южнокорейските лидери отказаха да провеждат двустранни срещи с Коидзуми в рамките конференцията на АСЕАН.
Изложените по-горе ситуации са обединени от едно нещо и то е, че през тази година непременно ще последва тяхното развитие. Затова не се налага да се правят крайни изводи. Едва ли някой ще се нагърби да предскаже, кога Европа ще се обедини, кога в Ирак ще спрат взривовете, а християните и мюсюлманите ще спрат да се гледат с подозрение.
През 2005 година, както и във всяка друга, конфликтите и проблемите бяха повече, отколкото решенията им. Това означава, че в близко бъдеще световната политика няма да е скучна.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg